

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Appellatio. Ex Concil. Triad. sess. 13. cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

RESOLVT. CCCCLXXXII.

- 1 *Regulares promouendi an comprehendantur sub decreto edito per Sac. Congreg. circa collationem ordinum minor.*
- 2 *Verba Decreti Sacre Congregationis.*

Regulares an comprehendantur sub Decreto de promouendis ad tonsuram, & Minores ordines.

1 **P**ro resolutione huius articuli nimis laborare non debemus, quia extat declaratio Congregationis sequentis tenoris videlicet.

2 Anno verò 1626. cum quaesitum esset. An praefato decreto comprehendantur Fratres Ordinum Minorum Sancti Francisci Capuccini nuncupati in dicto Regno Neapolitano pro tempore de familia commorantes.

Sacra Congreg. Cardinalium negotijs Regularium praeposita censuit decretum, vt supra editum ad Capuccinos, aliosq; regulares non pertinere. Romae die 27. Iulii 1626. Laur. Card. S. Sift. Prosper Fagnanus Secret.

Quare dum casus accidisset in Anno 1627. & ego essem consultus à quodam Illustrissimo Praelato, in hanc deueni sententiam, & ita hodie indistinctè obferuatur in omnibus Curijs Ecclesiasticis.

Pro qua declaratione facit, nam quando in aliqua dispositione non fit mentio de regularibus ipsi comprehensi non videntur maximè in odiosis, & minus fauorabilibus, in quibus stricta fit interpretatio, & de vno ad aliud non fit extensio, ex dictis per Nouarium de elect. for. quaest. 52. art. 27. sect. 2. in vlt. impress.

RESOLVT. CCCCLXXXIII.

- 1 *Milites Hierosolymitani an comprehendantur sub Decreto S. Congreg. de promouendis ad primam tonsuram, & minores ordines.*
- 2 *Statutum loquens de religiosis locum habet, etiam in militibus S. Ioannis.*
- 3 *Nouarius doctè loquitur.*
- 4 *Vouens Religionem satisfacit efficitur Miles S. Ioannis.*
- 5 *Milites S. Ioannis profitentur tria vota Religionis nimirum castitatis, & paupertatis, & num. 6. & 7.*

Milites Hierosolymitani, vbi volunt ordinibus Minoribus insigniri, an comprehendantur in Decreto de promouendis ad primam tonsuram, & Minores Ordines.

1 **S**tante declaratione Sacre Congregationis Eminentissimorum, per quam fuit decisum Regulares non comprehendi sub decreto de promouendis ad primam tonsuram, vel minores ordines in Regno Neapolis, vtique concludendum est, quod vbicunque Milites Hierosolymitani tales ordines suscipere velent, non essent obseruanda disposita in praefato decreto.

2 Quia cum illud exceptuet regulares, ipsos milites quoque excepisse videtur, statutum enim loquens de religiosis, & regularibus etiam in stricta significatione extenditur ad huiusmodi Milites, Faber. decis. 27. Cod. de Episcop. & Cleric. Rip. obseruat. 185. quia Religio hæc Hierosolymit. dicitur vera religio, & gaudet privilegijs veræ religionis. Nald. in Summ. in verbo matrimonium num. 43. Auditor Nouarius eleganter, & doctè, vt solet in sua Praxis, & vtili tract. de elect. & variat. fori qu. 69. num. 3. sect. 2. in vltima impress. Neapol. folio mihi 180. vbi num. 5. rationabiliter firmat, quod emittens votum ingrediendi religionem, satisfaceret, si habitum Diui Ioannis assumeret ex pluribus, quos allegat inter quos sunt Aragon. 2.2. q. 88. art. 11. Azor. instit. moral. tom. 1. lib. 13. c. 4. quaest. 4.

Fernandez in exam. Theolog. moral. p. 3. cap. 9. sect. 11. §. 18. num. 20.

5 Facit pro corroboracione, quia tales Milites, siue Equites Hierosolymitani profitentur tria illa vota, substantialia religionis, scilicet castitatem, paupertatem, & obedientiam, quæ professio probat eos verè religiosos ad textum in Clem. 1. vbi gloss. in verb. obedientia de religiof. Dom. Rimin. lun. conf. 57. num. 28. lib. 5. Mohedan. decis. 10. de caus. possell. & propriet.

3 Ultra quod praefati Milites semper profitentur vna ex Religionibus à Papa approbatis, prout S. Benedicti, S. Augustini, & similibus, & ideo regulares appellari possunt, Menoch. consil. 54. num. 17. lib. 1. Ferrar. super consuetud. Burdegalens. in titul. de feud. §. 10. colum. 1.

7 Et tandem adaptari possunt per plura, quæ hoc eodem tomo cumulauius in titulo de religiof. Ordin. militar. vbi varia sunt scripta, quæ ad corroboracionem supra hic dictorum satis iuuant ibidem videnda.

PRAXIS APPELLATIO.

Ex Concil. Trid. sess. 13. cap. 1.

RESOLVT. CCCCLXXXIV.

- 1 *Verba S. C. Trident. referuntur.*
- 2 *Appellatio est permessa ab omni sententia, licet secus hodie virtute Concil. Trid. num. 3.*

Appellatio de iure S. C. T. à qua sententia hodie detur.

1 **V**erba Sac. Concil. Trid. sess. 13. cap. 1. sunt quæ sequuntur.

Cum igitur rei criminum plerumque ad euitandas penas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, quævelas, & grauaamina simulent, & appellationis diffugio iudicis processum impendant, nè remediò ad innocentie praesidium instituto ad iniquitatis defensionem abutantur, atque vbi huiusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur, ita statuit, & decreuit in causis visitationis, & correctionis, siue inhabilitationis, necnon criminalibus ab Episcopis, seu illius in spiritualibus Vicario Generali ante definitiuam sententiam ab interlocutoria, vel alio quocumque grauaamine non appelletur, neque Episcopus, seu Vicarius appellationi huiusmodi tanquam frivole deferre teneatur, sed ea quacumque inhibitione ab appellationis Iudice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili contraria non obstante ad ulteriora, valeat procedere, nisi grauaamen huiusmodi per definitiuam sententiam reparari, uel ab ipsa definitiua appellari non possit, quibus casibus Sacrorum, & antiquorum Canonum statuta illibata persistant.

2 Ex quibus verbis rejicitur Doctorum antiquorum opinio dari appellationem, appellatio enim est permessa regulariter ab omni sententia, l. 1. ff. de appell. Papien. in pract. in forma appellat. à sententia definit. in gloss. coram vobis num. 9. vers. quaeritur, Alexandr. conf. 113. viso themate, vers. hoc promissio, Soc. conf. 195. circa primum, & conf. 39. Marian. in suo spec. p. 6. act. 2. princ. in verbo, & quandoq; appellatur, Olaseus dec. 61. actor iurament. vers. in contrarium, Tiraquel. tract. le morte saisat lenif. vers. nec illud, & Vestr. in. Praxi lib. 2. c. 3. n. 1.

3 Et sic hodie, vt videt ex mente Concilij, non admittitur appellatio ab omni sententia interlocutoria, sed ab ea solum, quæ habet vim definitiuæ, nisi à definitiua, vel à definitiua vim habente, & cuius grauaamen per appellationem à definitiua reparari nequeat, & pro iudice facit, quia de iure Canonico ab interlocutoria

toriam admittitur appellatio, vt docet Angelus in leg. quoniam iudices, C. eodem titulo.

Et ratio est, quia si admitteretur appellatio non possit iudex ulterius de causa cognoscere, cap. cum appellationibus, de appellationibus lib. 6. & sic priuaretur sua iurisdictione, qua vti potest, non obstante appellatione ab interlocutoria, vt in cap. Romana, §. si vero, & §. non solum de appellationibus, quia donec datur inhibitiō a Iudice, ad quem, nunquam est suspensa iurisdictione Iudicis, a quo, & si ipse ab omni interlocutoria admitteret appellationem, esset priuatus, & quasi spoliatus sua iurisdictione, & potestate, & sic ad obuiandum huic damno, consequens est dicere non facere vim, non admittendo appellationem maxime post nouam legem Sacri Concilij Trid.

RESOLVT. CCCCLXXXV.

- 1 Appellatur de Iure Canonico a quocunque grauamine.
- 2 Causa grauaminis in appellatione, an inferi debeat.
- 3 Decretum interlocutorium, quando habet vim diffinitiuam.

Quenam dicantur sententiæ interlocutoria habere vim diffinitiuam ad admittendum appellationes iuxta Concilium.

- 1 Generaliter, vt supra diximus de iure Canonico a quocunque grauamine datur appellatio, Abb. in cap. venerabilis de iudic. num. 7. & in cap. vt debitus de appellat. num. 3. & in cap. qualiter, & quando de iudic. num. 3. in quibus grauaminibus non habentibus vim diffinitiuam causæ grauaminum, debent nominatim inferi, Clemen. appellanti de appellat. interlocutoria vero inferens grauamen irreparabile vimq; diffinitiuam habens in libello huiusmodi appellationis, non tenetur appellans causas grauaminum inferere, vt interlocutoria per quam Iudex restituit aliquem ad appellandum dicitur habere vim diffinitiuam notat Bellam. conclus. 335. n. 1.
- 4 Item quando Iudex pronunciauit neutri parti litigantium esse deferendum iuramentum litis decidendi, & ipsarum pars petierit, quod aduersarius, aut iuret, aut referat, iuxta l. manifestæ turpitudinis, ff. de iure iuran. ita singulariter notat Bald. in cap. iuramentum de iureiuran. num. 3.
- 5 Similiter quando iudex sententiam tulit, & reum in expensis minimè condemnauit, Rota decis. 1. n. 1. vt lite non contestata in nouis.
- 6 Pariter a secundo decreto Iudicis, Bart. in l. si finita, §. si forte, ff. de damn. infect. n. 1.
- 7 Adhuc ab obseruatione Iudicij, l. Titia, ff. de occupat. Bartol. ibi num. 2. 3. 4. 5. & 6.
- 8 Item quando Iudex admittit Procuratorem ad causam, qui verè Procurator non est, & è contra, Bald. in l. 2. C. de Episcopali audientia num. 14.
- 9 Similiter quando quis vult probare exceptionem contra testem ex aduerso examinandum, & Iudex recusat, text. in cap. ex parte de iureiuran.
- 10 Præterea a denegatione quartæ dilationis petita, cum solemnitate legali causa vlla legitima, non refragante, quare concedi non debeat, cap. significauerunt de iureiuran.
- 11 Et quando Iudex mandat examinari testes, & aduersarius ignorat examen esse faciendum, seu saltem locum, in quo testes examinari debent, Federic. de Senis conf. 71. num. 1.
- 12 Tamen a Pronuncia competentis, cap. significationibus de officio, & potest. Iudic. de leg. Bartol. in l. 2. ff. de appellat. recipien. n. 13. & Abb. latè in cap. ex parte Decani de rescript. n. 6.
- 13 Quando a Pronuncia in competentia, Abb. in d. c.

significantibus de officio delegat. n. 3. & cap. peruenit 2. de appellat. nu. 9. & Bald. ibidem n. 2. item Bald. in cap. cum cessante de appellat. num. 12. Felyn. in cap. qualiter, & quando de accusat. num. 9. Bartol. in l. 2. ff. de appellat. nu. 13. & Bald. in l. 2. C. de Episcopali audientia num. 13.

Dummodo a Pronuncia appellationem fuisse deferam, Bald. in l. 2. C. de Episcopali audientia n. 20.

- 14 Ita a Pronuncia non ritè fuisse appellari.
- 15 Etiam quado a Pronuncia non potuisset appellari.
- 16 Nam a Pronuncia appellationi non esse deferendum, vt notat And. Barb. in addit. ad Bald. in l. 2. C. de his quibus, vt indign.

17 Quandoq; eodem loco notatur, vt quando fit præceptum contra consistentem in iudicio non pendente iudicio fit interlocutoria habens vim diffinitiuam.

- 18 Item a Pronuncia iudicis mandantis procedendum esse ad vltiora super libello obscuro, Bart. in l. 2. ff. de appellat. recip. n. 16. & Bald. in allegat. l. 2. C. de Episcopali audientia num. 12.

Præterquam ab arbitrio fideiussores approbando, qui verè non sunt idonei, l. arbitro, ff. qui satisfat. cogant.

- 19 Et quando a Pronuncia Iudicis, quod procedendum sit super libello inepto, Bald. in alleg. l. 2. Cod. de Episcopali audient. n. 2.

Cum a falsa interpretatione sententiæ, l. ab executore, ff. de appellat. & relat.

- 20 Item a denegatione copiarum Actorum, l. 2. C. vt lite pendens. Nouarius in Opusculo noui iuris Pontificij, concl. 1. de appellat. n. 12. vbi alios allegat.

21 Pariter Bannitus ab interlocutoria Banni, Bald. in allegat. l. 1. C. de Episcopali audient. n. 9.

- 22 Item a sententia lata a Iussu Prætoris, vt pecuniam soluat minori sine tutore, l. ita Prætor, §. præmittitur, ff. de minoribus.

23 Quandoque a breuiori termino a Iudice assignato, Abbas in cap. speciali, §. porro n. 2. de appell. in fine, terminus enim debet esse competens iuxta facti, & loci qualitatem, Nouarius in tract. de elect. & variat. fori q. 17. sect. 1. in vltima impress. Neapol.

- 24 Quoniam quando iudex mandat non esse respondendum libello, tanquam inepto, Abb. in cap. peruenit 2. de appellat. num. 8. & in c. ad dissoluendum de spons. impub. n. 2.

25 Quia ab interlocutoria iudicis de habenda quaestione in quacunque causa, l. ante sententiam, ff. de appellat. recipien. & Bald. in allegat. 2. C. de Episcopali audientia, n. 4.

- 26 Pariter a præcepto iudicis de soluendo, l. creditor, §. iussus, ff. de appellat. Bart. in l. quod iussit, ff. de re iudicat. n. 4. Ioan. And. in cap. peruenit 2. de appell. n. 6. Henric. Boich. in cap. literis de officio, & potestate iudic. deleg. n. 8. & 9.

27 Præterquam interlocutoria iudicis super exceptionibus, etiam declaratorijs, vel peremptoris iudicium nullum reddentibus, cap. final. de appellat. in 6. gl. 2. in Clem. fin. eod. tit.

- 28 Pariter super recusatione iudicis, & sic fore, vel ne suspectum, ita Archidiacon. in c. iudex officio Iudicis delegat. in sexto.

29 Similiter, & ab interlocutoria, qua pronuntiatur esse probatum, vel non, vt per gloss. in Clem. fin. de appellat.

Tantummodo ab interlocutoria super reuocatione attentatorum, seu innouatorum, gloss. magna circa finem in cap. non solum de appell. in 6.

Etiam si interlocutoria, quo reuocatur inhibitiō facta Iudici a quo per Iudicem, ad quem Federic. de Senis conf. 84. secundum primam impressionem, qua incipit factum sic se habet.

- 30 Est etiam, quando Iudex pronuntiat probationes admit-

admittendas esse, vel non, text. in cap. significantibus de noui oper. nunc. & ibi Innoc.

- 31 Iterum quando iudex pronunciat super alimentis non principaliter, quia esset definitiua, sed incidenter, Angel. in leg. si quis a liberis §. si parens ff. de libert. agnoscend. Franc. in cap. cum cessante de appellat. num. 55.
 - 32 Et item, quando iudex pronunciat causam esse committendam, vel non, prout notat Bald. in l. 1. C. si quacunque præd. pot. Franc. in allegato cap. cum cessante num. 58. de appellat.
 - 33 Pariter, quando iudex pronunciat aliquem esse admittendum ad causam tanquam curatorem, procuratorem, vel è contra, cap. ex parte de appellat. il. 2. latè videndus Nouarius in opusculo noui iuris Pontificij, conclus. 1. n. 5. & seq. de appellat.
 - Insuper taxatio expensarum super attentatis, & super salario aduocati habent vim diffinitiuam, Rota, decil. 5. de dolo.
 - 34 Præterea sententia de exequendo aliam sententiam, est interlocutoria habens vim diffinitiuam, Capic. dec. 1. n. 21. Rom. conf. 41. n. 11.
 - 35 Et tandem datio insolutum à iudice facta habet vim diffinitiuam, Rimin. iun. conf. 3. n. 7. & 32. vol. 1.
- Et consequenter præceptum de residendo habet vim diffinitiuam, Abb. in cap. peruenit 2. de appellat. num. 7.

RESOLVT. CCCCLXXXVI.

- 1 Ex quibus causis pronuntietur appellationem esse desertam.
- 2 Res iudicata, dicitur quando non remanet recursus appellationis.
- 3 Recursus per vim violentie cessat, vbi causa est executiua.

Sententia super desertione, an habeat vim diffinitiuam ad effectum admittendi appellationem ex vi Concilij.

- 1 Post litem finitam, vel quia sententia fuit transacta in auctoritatem rei iudicatæ, vel quia ab ea non fuit prouocatum, vel quia appellatio fuit deserta, vel tres sententiæ conformes fuerint pronuntiatæ, solet Index interloquendo pronuntiare appellationem fuisse desertam, & sententiam transactam in auctoritatem rei iudicatæ, vt lege Hispanica cauetur in l. 2. tit. 2. lib. 4. recopilat. ibi Passada en cosa iurgada, & tunc dicitur sententia translata in rem iudicatam, quoties nullus recursus appellationis remanet, vt tradit Couarr. practicarum cap. 15. num. 2. in principio, & cap. 33. n. 2. Cassador. tit. de rescriptis decil. 8. nu. 3. à qua pronuntiatione esse locum appellationi, tenet Philippus Franch. in cap. ex ratione de appellat. Maranta tit. de appellat. nu. 191. Lanfranc. in c. quoniam num. 14. de appellationibus. Et ratio est, quia illa interlocutoria, est quædam sententia, quæ habet vim diffinitiuam cum totam causam definiat, & ponat finem liti, & sic videtur dicendum Iudicem aggravare non admittendo appellationem, cum in his casibus, in quibus admittitur appellatio esset vis.

Sed pro contraria parte facit text. in l. final. §. illud, C. de tempor. & repar. appellat. quo cauetur appellatione deserta, sententiam ad effectum perducere debere, perinde, ac si à principio appellatum non fuisset.

Secundo, pro hac sententia facit text. in cap. personas, & cap. cum sit Romana de appellationibus, quorum prior ait appellatione deserta compellendum esse appellatorem sine contradictione aliqua iudicatis stare; Alter verò text. ait, qui contra fatalia tempora appellationem non fuerit prosecutus, nec amplius lu-

per eodem negotio audiatur appellans, & sic appellationem submouere videntur illa iura, & per consequens non aggravat Iudex, qui non obstante appellatione exequitur suam interlocutoriam; & istam opinionem tenet nouissime Parlador. lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. in 1. p. §. 22. nu. 11. in fine, vbi dicit, quod ita practicitur ex l. 1. tit. 27. lib. 4. recopil. idem sentit Didac. Perez, in l. 3. tit. 16. lib. 3. Facchineus lib. 1. cap. 29. Olafcus decil. 28.

In qua opinionum varietate proferam meam sententiam, quæ talis est, quod sententia transiit in rem iudicatam, vel quia pronuntiata fuerint tres conformes, à quibus non licet prouocare tertio, vel quia intra terminum à iure præfixum non se presentauit appellans, & declaratum est, quod appellatio remanet deserta: in primis duobus casibus, quando vel non fuit appellatum à sententia, vel quia lis iam fuit finita per sententias tres conformes libenter admitterem opinionem Parladorij, & aliorum: si vero sententia transiit in rem iudicatam propter desertionem appellationis, profecto ab hac declaratione iudicis admittenda est appellatio, & aliter Iudex aggravat exequendo appellatione remota, & in hoc casumitterem, & practicarem primam opinionem, vt tenet nouissime Scaccia de appellationibus quæst. 11. art. 5. n. 148. vbi sic distinguit, ad quod moueor tenendum ex traditis per Gutierrez lib. 1. practicarum, quæst. 102. n. 4. Afflicti decil. 79. & 175.

RESOLVT. CCCCLXXXVII.

- 1 Appellatio non datur regulariter ab interlocutoria.
- 2 Sententia Iudicis declarans se esse competentem, an habeat vim diffinitiuam.
- 3 Appellatio conceditur ab interlocutoria, ubi in diffinitiuam grauamen reparari non potest.

An sententia Iudicis declarantis se competentem habeat vim diffinitiuam ad admittendum appellationem.

- 1 Sæpe diximus ab interlocutoria non dari appellationem, ante sententiam, C. quorum appell. non recip. ita Aret. conf. 20. num. 5. Sordus, qui plures refert conf. 252. nu. 25. lib. 2. & sic videtur dicendum iudicem non aggravare, licet procedat ad vltiora causæ, non obstante exceptione incompetentiæ, vel licet se declaret Iudicem competentem.
- 2 Sed his non obstantibus contraria opinio est verior, & tenenda, & practicanda in vtroque foro; Quæ expresse tenet Bald. in auth. habita nu. 38. C. ne filius pro patre, Natta conf. 172. n. 1. Beccius n. 31. Menoch. de adipiscenda possess. remed. 4. nu. 822. Misingerius obseruatione 35. centuria 3. Et ratio est, quia hoc grauamen non potest reparari per definitiuam, vt etiam dicimus de legitimatione personarum, vt docet Hondede. conf. 27. n. 20. & 21. lib. 1. Roland. conf. 33. nu. 3. lib. 4. quia licet sit sententia interlocutoria, admittenda est appellatio, quando grauamen est irreparabile, vel cum difficultate reparatur l. 1. §. quæ situm de appellat. Gratian. lib. 1. disp. forens. cap. 26. per totam, vbi declarat nostram quætionem ex qua sequitur Iudicem non aggravare admittendo appellationem.

RESOLVT. CCCCLXXXVIII.

- 1 Appellare an liceat à decreto mandante exequi sententiam, & n. 4. 5. 6. & 7.
- 2 Appellari non potest ab executione.
- 3 Prohibito uno, censentur omnia prohibita per quæ deuenitur ad illud.

Man-

Mandatum de exequendo, an habeat vim diffinitiu, vt possit ab eo appellari virtute S. C. Trid.

- D** Vbitissimi iuris est, vtrum ab ea sententia appellare liceat, qua pronuntiatur sententiam exequendam esse, vt colliges ex traditis per DD. in l. ab executione, C. quorum appellationes non recipiantur, & in l. ab executore, ff. de appellat. & plura tradit Gabriel. tit. de appellat. concl. 4. Diaz. reg. 42. Menoc. de adipisc. possess. remed. 4. num. 828. Azuned. in l. 4. tit. 21. num. 4. lib. 4. recop. & pro Iudice, qui exequitur non obstantem appellatione facit regula text. in dictis legibus ab executione, & ab executore, vbi ab executione appellari non potest; Ergo similiter, neque a pronuntiatione de exequendo, quia pronuntiatio de exequendo, nihil aliud est effectus, quam executio verbalis; Ergo quemadmodum non potest appellari a reali executione, similiter neque a verbali, & per consequens Iudex non aggrauat procedendo, ad vteriora maxime, quia pronuntiatio Iudicis de exequendo nihil aliud est, quam praeambulum ipsius executionis, & sic lex, qua prohibet appellationem ab executione, prout hodie cauetur in leg. 64. videtur etiam prohibere appellationem ab huiusmodi pronuntiatione de exequendo, quia lex non debet esse imposita verbis, sed rebus, vt in l. 2. C. de communia de legatis, rursus facit pro hac sententia, quia prohibito vno, censentur omnia prohibita, per quod deuenitur ad illud, leg. oratio de sponfalibus, l. ad rem mobilem, l. ad legatum, ff. de procuratoribus; Ergo videtur prohibita appellatio a pronuntiatione de exequendo, per quam deuenitur ad ipsam executionem; quia praeceptum de soluendo non est sententia, sed executionis praeparatio, vt docet Bartolus in leg. 1. Cod. de confessis, Bertachinus de gabellis 8. par. membr. 4. num. 4. & sic non admittitur appellatio, vt tradit Speculator, tit. de appellatione, §. in quibusdam colum. 1. Paulus de Casiro in lege si debitori, ff. de Iudicis, Canarius de executione instrumenti, qu. 46. & 47. Couar. p. p. cap. 23. num. 9. & istam opinionem sequitur Parlador. lib. 2. rerum quotidianarum cap. fin. 1. par. §. 4. num. 20. vbi illud limitat, quoad effectum deuolutiuum, quia, quoad illum effectum admittenda est appellatio.
- 4** Sed pro reo, qui interposuit appellationem a mandato de exequendo, faciunt sequentia; Primo, quia, generaliter loquendo, appellatio est permessa ab omni sententia, l. & in maioribus, C. de appellat. Ergo similiter habebit locum a pronuntiatione de exequendo, quia semper regula standum, gl. in l. omnis definitio, ff. de regulis iuris, & istam opinionem tenent Doctores, quos refert Anton. Gabriel. vbi sup.
- 5** In qua difficultate Fachineus lib. 1. controuersiarum iuris cap. 24. litera F. distinguit, quod aut loquimur de iudice mero executore, qui solum habet executionem, & non cognitionem, vel de iudice executore mixto, qui habet causae cognitionem, vt insuper quaestionum de officio delegat. tunc in primo casu procedat prima opinio, in hoc secundo secunda, maxime de iure Canonico, quo iure inspecto, appellare licet ab omni sententia interlocutoria, quae continet grauamen: Ego vero ita rem definiendam existimo, quia aut Iudex ordinarius, siue executor merus, vel missus pronunciauit sententiam de exequendo, cum causae cognitione citata parte, vt saepe contingit quando dubitatur, an decernendum sit mandatum de exequendo, vel sine aliqua cognitione, quia viso instrumento publico decernitur mandatum; In primo casu existimo, quod sit admittenda appellatio ad vtrumque effectum, & quod iudex non aggrauat exequendo appellatione remota: In secunda vero quando simpliciter, & sine causae cognitione executiue procedat, tunc non sit admittenda appellatio,

quod ad effectum suspensiuum, ad quod moueor ex fundamentis supra traditis, & ex ratione text. in leg. nec quicquam, §. vbi decretum, ff. de officio pro consul. omnia quaecunque causae cognitionem desiderant per libellum expediri non possunt, text. singularis in leg. fin. cap. communicat epistol. ibi. Quod magno conflictu sententia decerni solet id paucis literis temere de scriptis definiri fas non est, & sic cum dictum mandatum de exequendo praeserit magnus conflictus, idest causa cognita non debet postea paucis literis breui, & summario executiuo iudicio fini, & sic appellatio admittenda est, & secundum hanc distinctionem potest terminari articulus per viam violentiae cum casus de facto contingat, & ita pro hac opinione fuit iudicatum in Regno Aragonum, vt tradit Sesse decif. 148. num. 22.

RESOLVT. CCCCLXXXIX.

- 1 Appellatio suspendit iurisdictionem Iudicis a quo.
- 2 Sequestratio est odiosa.
- 3 Decretum de sequestrando, an habeat vim diffinitiu, n. 4.
- 5 Tertius appellans, an impediatur sententia executionem.

Decretum de sequestrando, an habeat vim diffinitiu ad admittendum appellationem.

- A** Ppellatio suspendit iurisdictionem Iudicis a quo, & ea pendente nihil innouandum est l. appellatio, C. de appellationibus, l. 1. ff. nihil innouari appellatione pend. cap. non solum de appell. lib. 6. c. post appellat. §. ante appellat. 2. q. 6. l. 26. in fine tit. 23. p. 3. & sic Iudex grauat, qui sequestrat fructus beneficii appellatione pendente maxime, quia sequestratio est odiosa, & prohibitoria l. 1. C. de prohib. pec. sequestrat. Clem. 1. de sequestrat. possess. & fruct. secundum verum intellectum, & in proprijs terminis huius quaestionis hanc opinionem tenet Cardin. in Clem. q. 22. in fine vers. si vero proceditur id negot. per l. fin. ff. nihil innouari appell. interpos. vbi expresse resoluit, quod non potest fieri sequestrum contra possessorem beneficii appellat. pendente, vt in Clem. 1. de sequestr. possess. & fruct.
- 3** Sed contraria opinio est verior, & tenenda in terminis dict. Clem. 1. videlicet post latam sententiam contra possessorem, quia tunc valebit actus sequestrationis factae per ordinarium appellatione pendente. Nec in hoc casu Iudex dicitur attentare, & per consequens non grauat, ita Casador. decif. 5. n. 2. vers. sed maior pars, de sequestr. possess. & fruct. Afflict. dec. 152. n. 6. Lancellot. de attent. appell. pendente limit. 12. num. 2. Mandos. regul. 29. de subrogandis litig. quast. 13. in princ. Stephan. Gratian. discep. Forens. 2. par. ca. 32. vbi declarat materiam.
- 4** Amplia etiam si tertius pro suo interesse compareat appellando, vt fuit decisum in Rota decif. 11. alias 294. in antiquis tit. de sent. & re iudic. & dec. 4. de sequestr. possess. & fructus alias 340. in nouis, Vestr. in sua Praxi lib. 7. cap. 2. num. 5. Vantius de nullit. num. 21. ad medium, vt dicit verior opinionem, Gratian. vbi sup. num. 6. cum nullum damnum tertius patiatur; secus si aliquo modo recipiat damnum, vt tradit Curtius conf. 142. & vide Couar. p. 1. cap. 23. num. 8. Afflict. decif. 169.
- 5** Nec obstat, quod tertius appellans impediatur executionem sententiae, quod est maius quam fructuum sequestratio, vt in leg. cum super de re iudic. & tradit Honded. consil. 25. num. 1. lib. 2. & sic multo fortius debet impediri sequestrum propter appellationem, quia illud procedit, quando agitur de magno prauiudicio, quod posset fieri tertio appellanti, secus in nostro casu, in quo habenti vnam sententiam pro se, non

non dabitur possessio, nec aliqua fructuum perceptio, nisi finalem victoriam obtinuerit, & sic maius præiudicium fieret tertio per executionem, per quem sequeltrum.

- 6 Si vero sententia fuerit data in Curia Romana, vt in terminis dict. Clem. tunc appellatio non impedit sequeltrum, quod non fit autoritate, & mandato Iudicis, sed legis ita disponentis, vt in l. fin. C. quibus appellare non licet, quia lex non dicitur grauare, vt tradit Bald. in cap. ad nostram de appellat. & an sit exprimenda causa in appellatione a sequelstro sunt duæ opiniones contrariæ, quas refert Gratian. sup. num. 24. & tutior est opinio, vt causæ exprimantur, cum sit interlocutorium decretum sequelstri, vt tradit Casad. dict. decif. 4.

RESOLVT. CCCCXC.

- 1 Sententia condemnatoria expensarum, an habeat vim diffinitiuæ, & n. 2. & 3.
4 Rigor commissionis non extenditur ad duo specialia.
5 Appellare an liceat a taxatione expensarum.

Sententia condemnatoria expensarum, an habeat vim diffinitiuæ ad admittendum appellat.

- 1 Sententia diffinitiuæ, licet possit exequi appellatione remota, quando definit peremptorie totam causam, tamen si condemnatio expensarum taxetur post appellationem, etiam si Iudex referuauerit in se eius taxationem si sententia exequatur, quoad expensas dicitur Iudex attentare, & vim facere, & per consequens omnia sunt reuocanda, ita resoluit Rota decif. 46. de re iudic. in antiquis, & tenet Butr. in cap. pastoralis num. 4. de appell. vbi Decius vers. postremo, quod maxime procedit, si inhibito præciserit taxationem, vt tradit Mandosius de inhibito quæst. 106. in fine, & ratio nostræ principalis quætionis est, quia in dicta taxatione expensarum potest reus grauari excedendo modum taxationis, & sic datur appellatio ex hac causa, quæ non potest esse decisa per sententiam diffinitiuam, vt docet Bald. in l. facimus ad finem, vt C. de iudicijs, Afm. in Praxi cap. 2. §. 32. n. 2.
2 & ideo licet causa principalis non suspendatur per appellationem, suspenditur sententia taxationis, vt declarat Dec. in dicto cap. pastoralis. §. verum, ad finem, num. 4. si verò taxatio fiat incontinenti, & ante appellationem, tunc Iudex non dicitur aliquid de nouo facere, vt tradit Lancell. de attent. appell. pendente limit. 1. n. 11. & ita declarat decif. Tholosana 460. & Lopus allegat. 82. n. 8. Felyn. confil. 13. vbi alios refert pro contraria opinione, quæ verior mihi videtur, quia parum interest, quod taxatio fiat incontinenti, & ante appellationem, si continet taxatio grauamen, & sic tempus ad appellandum datur, vt in cap. non solum de appell. lib. 6.
3 In qua varietate opinionum distinguendum esse censeo, quia aut loquimur de Iudice commissionis, aut de Iudice ordinario: in primo casu procedat prima opinio, quia licet Iudex commissionis procedat, cum clausula appellatione remota intelligitur respectu causæ principalis, vt dicimus in quæst. fin. num. 10. quia licet causa principalis, de quibus nihil fuit dictum, & per consequens rigor commissionis non extenditur ad duo specialia circa causam principalem, & circa expensarum condemnationem ne quis duplici onere grauetur, vt explicat Gratianus discept. forens. 2. p. ca. 348. ex n. 7. in secundo vero casu, quando sententia diffinitiuæ exequitur post tres sententias conformes de iure canonico, vt in Clem. 1. de re iudicat. vt tradit Coarr. practicarum, capit. 25. num. 9. Gabriel. lib. commun. tit. de statutis, concl. 3. num. 9. tunc non admit-

Aloyf. Rice. Praxis Pars IV.

5 ritur appellatio a taxatione, & executione expensarum, quia dependet a causa principali propter referuationem in dicta sententia factam, vt tradit Rota decif. 46. tit. de sentent. & re iudic. in antiquis, Mandos. de inhibitionibus, quæst. 106. Lancellot. de attentat. tit. de appell. pend. limit. 1. n. 3. & ita obseruatur, & practicatur in omnibus tribunalibus Ecclesiasticis, & secularibus, & secundum istam distinctionem terminabitur articulus violentiæ, cum causa de facto contingat.

PRAXIS COGNOSCENDI CAVSAS
Episcoporum.

Iuxta dispositionem S. C. T. sess. 24. cap. 5.

RESOLVT. CCCCXCI.

Quid disponat circa cognitionem causarum Episcoporum.

- 1 In sess. 24. cap. 1. habentur hæc verba, Causæ criminales grauiiores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositione dignæ sunt ab ipso tantum Summo Romano Pontifici cognoscantur, & terminentur, quod si huiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec vnquam pius his tribuat, quam vt solum factis instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant: reseruata eidem Sanctissimo sententia diffinitiuæ; cætera aliàs sub felic. record. Iuio III. super his Decretis, necnon & constitutio sub Innocent. III. in Concilio generali, quæ incipit: Qualiter, & quando, quam Sancta Synodus in præsentem innotat, ab omnibus obseruentur. Concordat Conc. Sard. cap. 3. cap. ad abolendam, cap. excommunicatus, §. damnati verò, de hæretic. cap. quo iure dist. contra Episcopos.

RESOLVT. CCCCXCII.

- 1 Archiepiscopus an possit formare processum contra Episcopum.
2 Prohibitus iudicare in vna causa, an censeatur prohibitus assistere.
3 Concilium Prouinciale, an possit formare processum contra Episcopum ad finem transmittendi ad Summ. Pontif.

Archiepiscopus, seu Prouinciale Concilium an possit formare processum contra Episcopum vt illum transmittat Roman. Pontif.

Ad deo secundum tradita per Concil. Tridentin. causa Episcoporum tractandæ sunt coram Romano Pontifice, vt nec Prouinciale Concilium, aut Archiepiscopus possit formare processum ad finem illum transmittendi Romano Pontifici, etenim absolutissimum est causas criminales Episcoporum grauiiores, etiam hæresis, quæ depositione dignæ sunt à Papa solum cognosci debere; & si fortè necessario, tales causæ extra Romanam Curiam essent committendæ requiritur specialis commissio manu Sanctissimi signata faciendæ Episcopis, vel Metropolitanis, qui solam facti constitutionem sumere debent, & processum ad eundem Sanctissimum statim transmittere, cui sententia diffinitiuæ reseruatur, ita mandat Sacrosanct. Concil. Tridentin. sess. 25. de reformat. cap. 5.

Qq

2 Et